

OUR NEW ECONOMY

EEN NIEUWE ECONOMIE?

OUR NEW ECONOMY

Maarten Nijman, maarten.nijman@ourneweconomy.nl

Our New Economy...

Our New Economy wil ons denken over de economie fundamenteel veranderen

Onderwijs

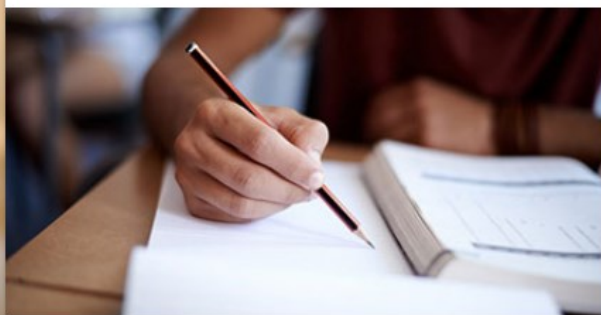

ONE streeft naar vernieuwing van het economieonderwijs op basisscholen, middelbare scholen en in het hoger onderwijs (HBO en universiteiten).

Hoe zorgen we ervoor dat de volgende generatie verschillende perspectieven op de economie onderwezen krijgt en zo actief en constructief vormgever wordt van die economie?

- Basisonderwijs
- Voortgezet onderwijs
- HBO en universiteiten
- Trainingen

Onderzoek

ONE wil het economisch onderzoek verbreden. In de academische wereld domineert momenteel één perspectief (neoklassieke economie). ONE organiseert en faciliteert innovatief onderzoek.

Welke onderwerpen, theorieën en methodes krijgen momenteel geen of nauwelijks aandacht terwijl ze wel een zinvol (nieuw) perspectief op de economie bieden? Daar gaat ONE mee aan de slag.

- Project werk, waardecreatie en waardeverdeling in de 21ste eeuw

Praktijk

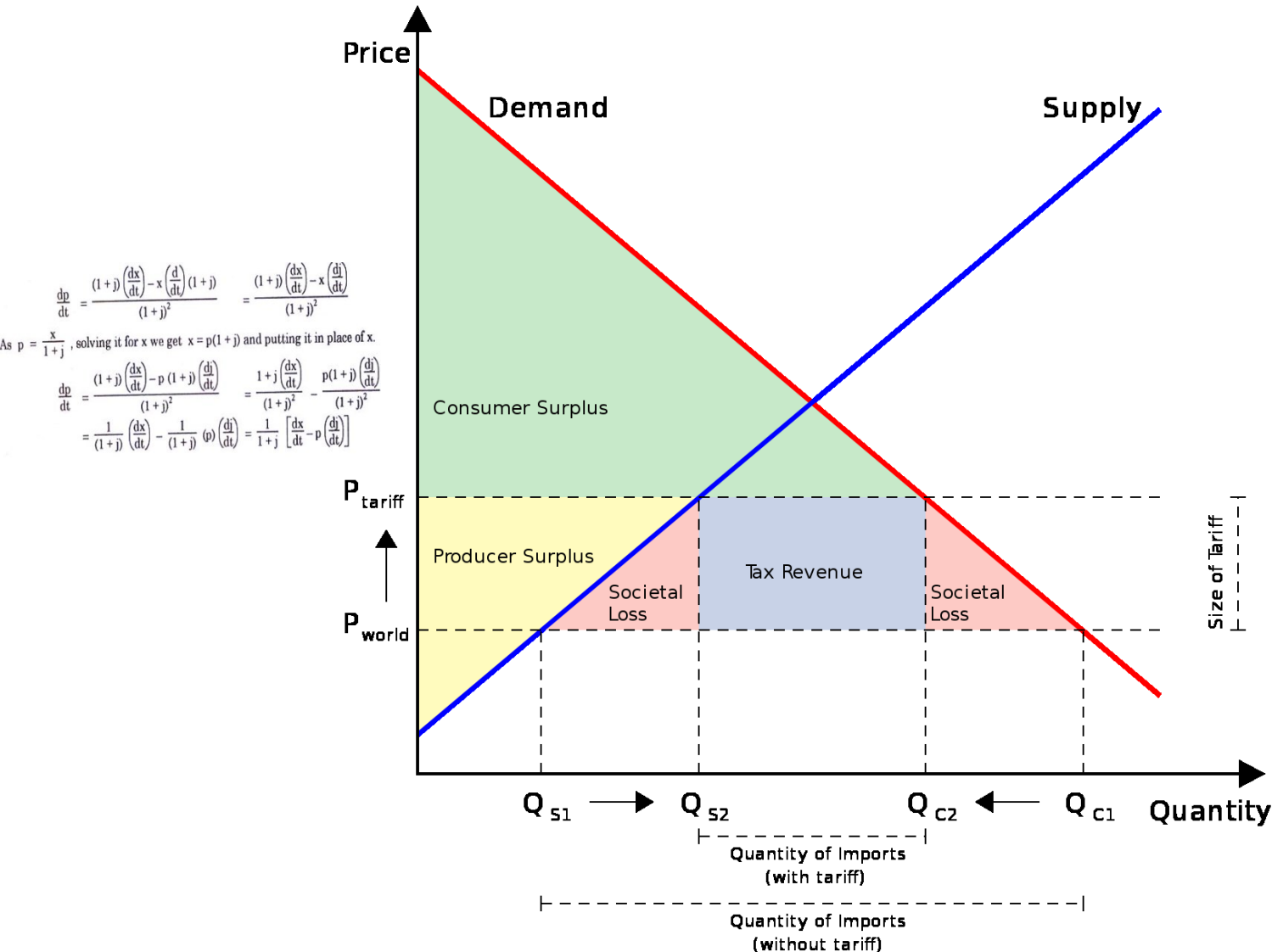
ONE wil naast het ontwikkelen van theorie en kennis ook experimenten op het gebied van de nieuwe economie aanjagen. ONE wil nieuw economische initiatieven aan elkaar koppelen en het overkoppelen en verder ontwikkelen.

Welke praktijkvoorbeelden leiden tot een duurzamer maken van onze economie? Vooruitstrevende voorbeelden van beleidsmakers, ondernemers en studenten.

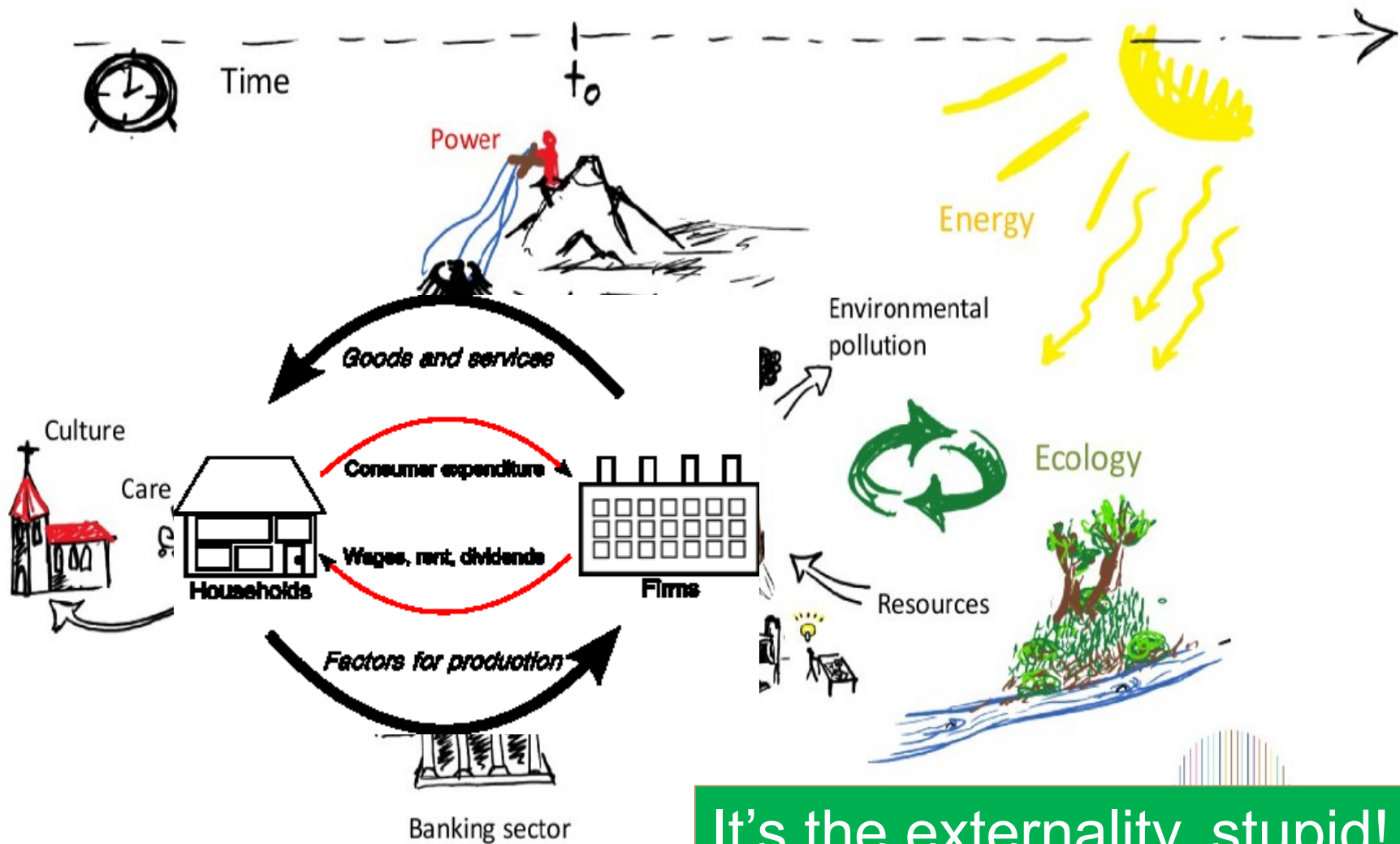
- De Grote Transitie

Wat is er mis met de Oude Economie?

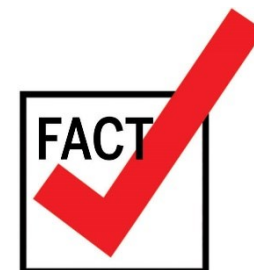

Wat is er mis met de Oude Economie?

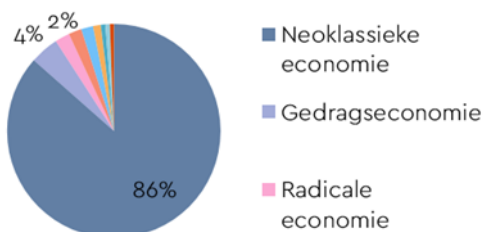
It's the externality, stupid!

Is het écht zo erg?

Huidige Situatie

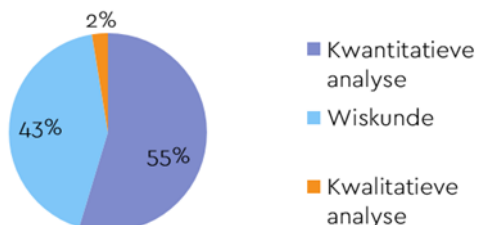
Economische theorie

EEN MONOPOLIE OP THEORIE

Eén theorie heeft een quasi-monopolie; **86,5%** van de theorie-vakken gaat over neoklassieke economie. Andere benaderingen worden niet serieus genomen, geen enkel alternatief krijgt meer dan **4%** van de lestijd.

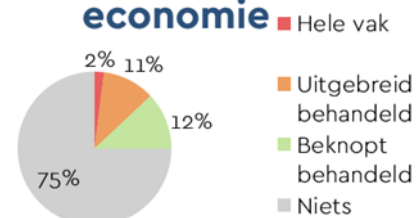
Onderzoeksmethoden

EEN WERELD VAN GETALLEN, ZONDER STRUCTUREN

Methodologievakken gaan alleen over getallen. Aandacht voor structuren, instituties, culturen en netwerken ontbreekt. **97%** van de lestijd gaat naar kwantitatieve onderzoeksmethoden, slechts **3%** naar kwalitatieve methoden.

Kennis van de echte economie

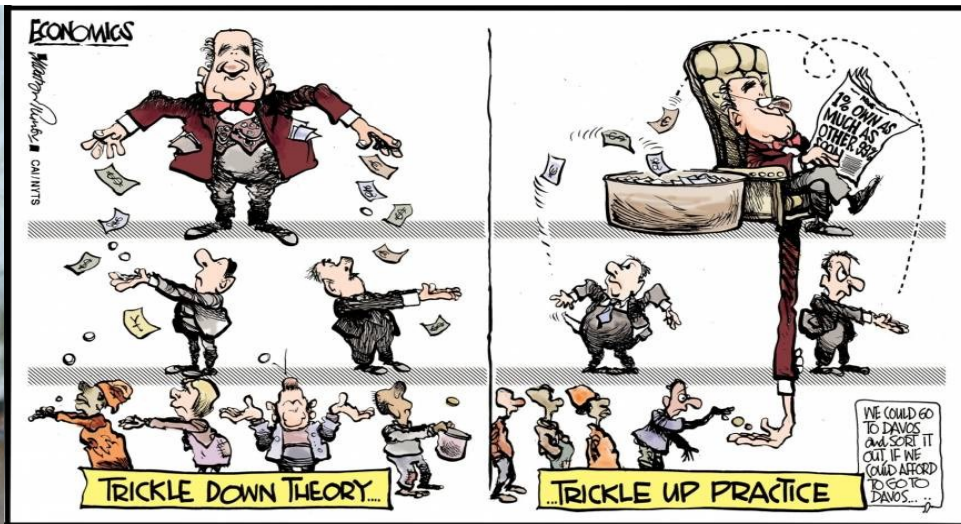

EEN IVOREN TOREN MET DIKKE MUREN

75% van de vakken heeft geen enkele aandacht voor de echte economie, het is puur theorie. In slechts **2%** van de vakken leren studenten iets over de economische geschiedenis.

De bovenstaande statistieken komen uit het rapport *Thinking like an economist?*, dat alle economie-bachelors van Nederland analyseert en vergelijkt ([meer details en resultaten](#)). Zie ook de [samenvatting](#) en de [aanbevelingen](#). Vragen? Begin bij de [F.A.Q.](#)

Zien dat het mis is:

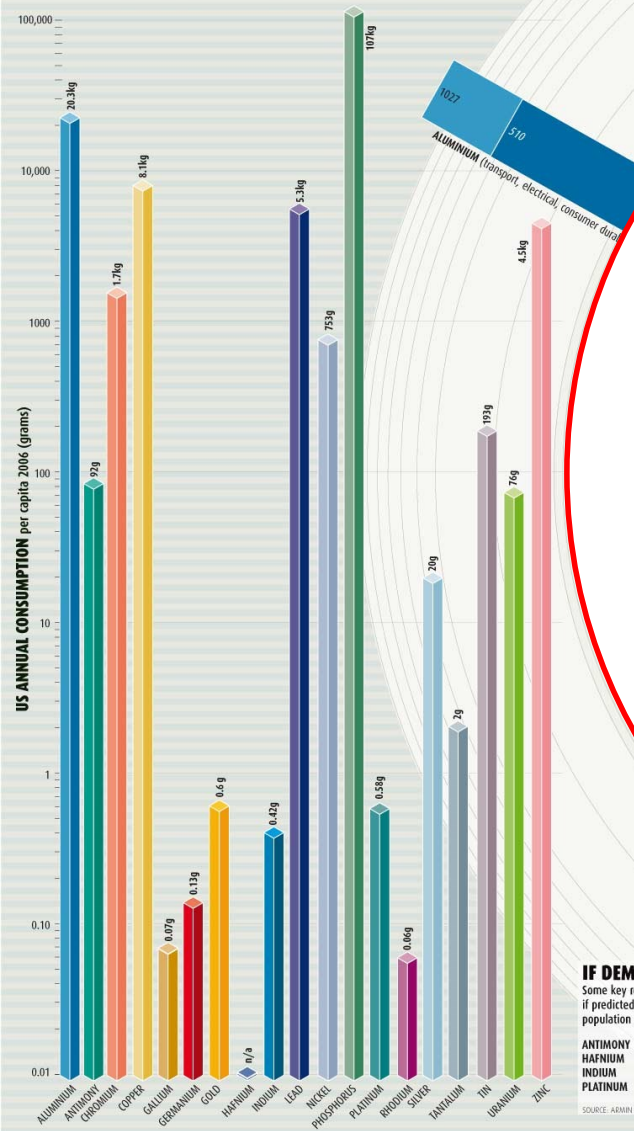

By 2050, there is projected to be more plastic than fish in the ocean

Zien dat het mis is:

70 jaar

HOW LONG WILL IT LAST?

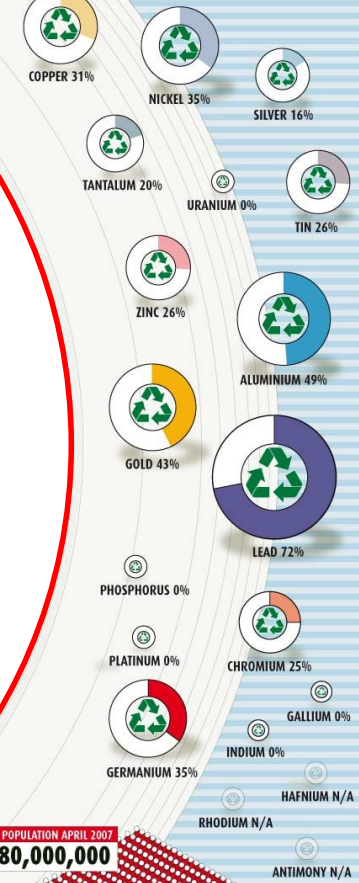
IF DEMAND GROWS...

Some key resources will be exhausted more quickly if predicted new technologies appear and the population grows

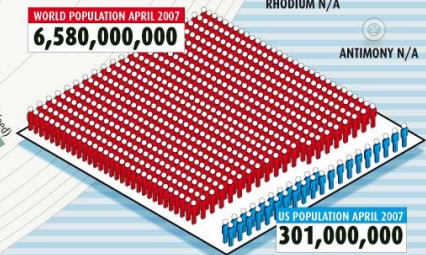
ANTIMONY	15-20 years	SILVER	15-20 years
HAFNIUM	~10 years	TANTALUM	20-30 years
INDIUM	5-10 years	URANIUM	30-40 years
PLATINUM	15 years	ZINC	20-30 years

SOURCE: ARMIN RELLER, UNIVERSITY OF AUGSBURG; TOM GRAEDEL, YALE UNIVERSITY

PROPORTION OF CONSUMPTION MET BY RECYCLED MATERIALS (%)

WORLD POPULATION APRIL 2007
6,580,000,000

n/a: figures not available

Zien dat het mis is:

Er is geen enkele reden om aan te nemen dat de economische, ecologische en energie crises ons niet ingrijpend zullen raken.

BUSINESS INSIDER
NEDERLAND

TRENDING

ONDERNEMEN

TECH

FINANCE

PO

INTERNATIONAAL

17 signs we're in the middle of a 6th mass extinction

Aylin Woodward

06 May 2019 65

TWITTER

FACEBOOK

LINKEDIN

EMAIL

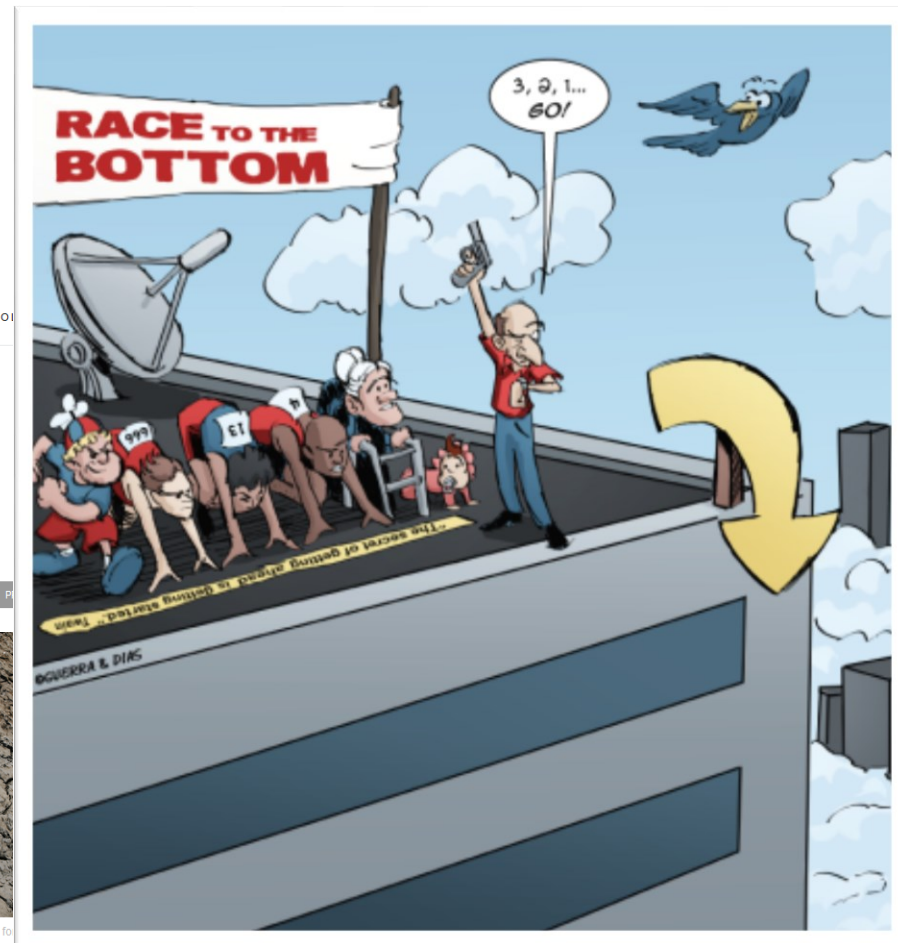

PRINT

- The planet appears to be undergoing a [sixth mass extinction](#): the sixth time in the history of life on Earth that global fauna has experienced a major collapse in numbers.
- Historically, mass extinctions have been caused by catastrophic events like asteroid collisions. This time, human activities are to blame.
- A [new report from the United Nations](#) found that up to 1 million species are threatened with extinction.
- The primary culprits are deforestation, mining, and carbon dioxide-emissions, which cause the planet to heat up.

Foto: Eliseo Fernandez/Reuters A skeleton of a fish lies on dry bed of Lake Peñuelas outside Santiago, Chile.

De vraag van vandaag ...

Kunnen we een economie inrichten die internaliteiten en externaliteiten, positief en negatief, integreert?

Zodat niets wordt verspilt en de economie werkelijk duurzaam is?

Anders gezegd: is de nieuwe economie een geïntegreerde economie?

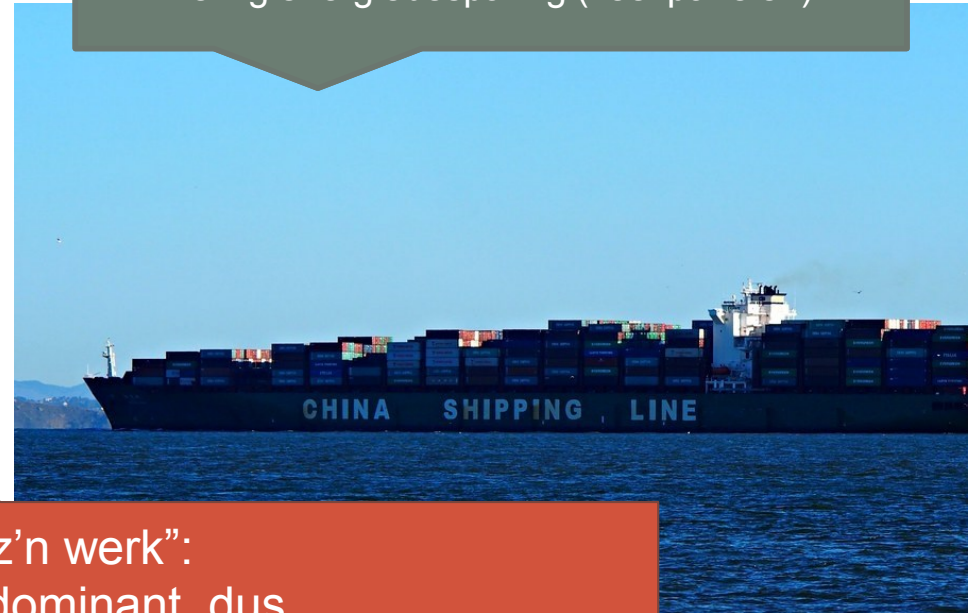
Geïntegreerde benadering is noodzaak

Een-Probleem-Per-Keer aanpak,
bijv. het energievraagstuk oplossen,
Leidt tot ...

Import van zonnepanelen uit China:

- Misbruikt slechte werkomstandigheden
- Extra CO2 uitstoot door transport en meer energie gebruik
- Weinig energiebesparing (veel panelen)

“De Vrije Markt doet z’n werk”:

- Groei-paradigma dominant, dus
 - Consumptie en energievraag blijft stijgen
 - Kan niet omgaan met gemeenschappelijkheid
- Is beter en slimmer gebruik wel mogelijk?

Huidige economie levert dus problemen

GDP boven alles

Vrije markt bestaat niet

Groei staat centraal

Financiële Sector

Ongelijkheid

Verkeerde Efficiëntie

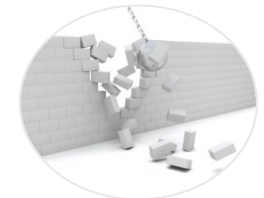
**Ondemocratische
macht**

Eigendom

Vervreemding

**Destructieve
industrieën**

Milieuproblemen

Commodificatie

Minder sociale activiteit

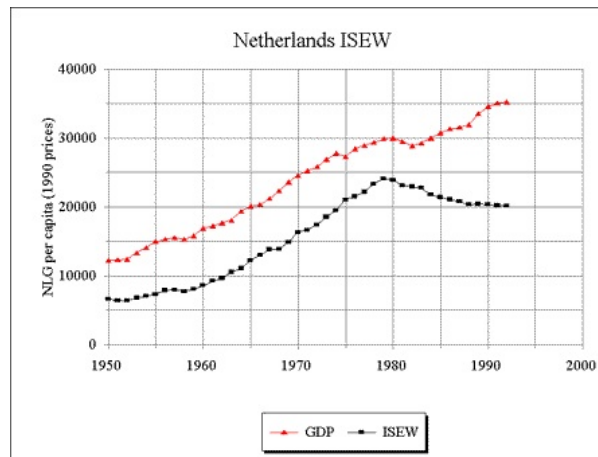
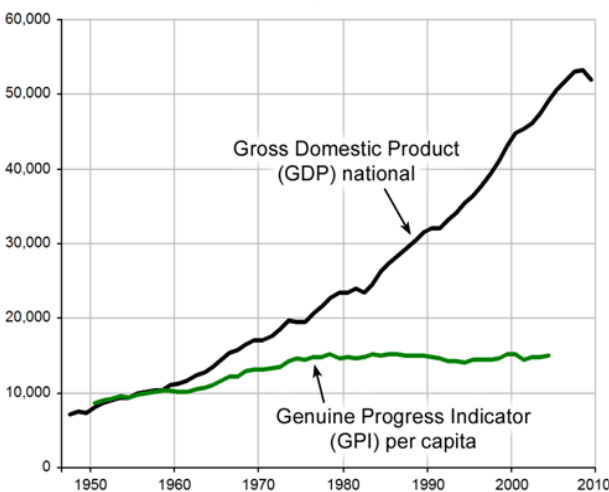

Consumentisme

GDP boven alles

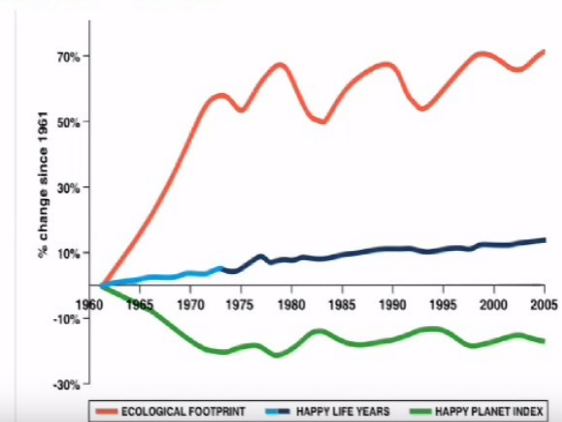
- In de kapitalistische economie is deze metriek het doel dat alle andere doelen mogelijk maakt.
- Maar daardoor missen we de **echte maatstaven**.

GDP and Genuine Progress Indicator Growth

(Index of Sustainable Economic Welfare, ISEW)

Time Trends - OECD

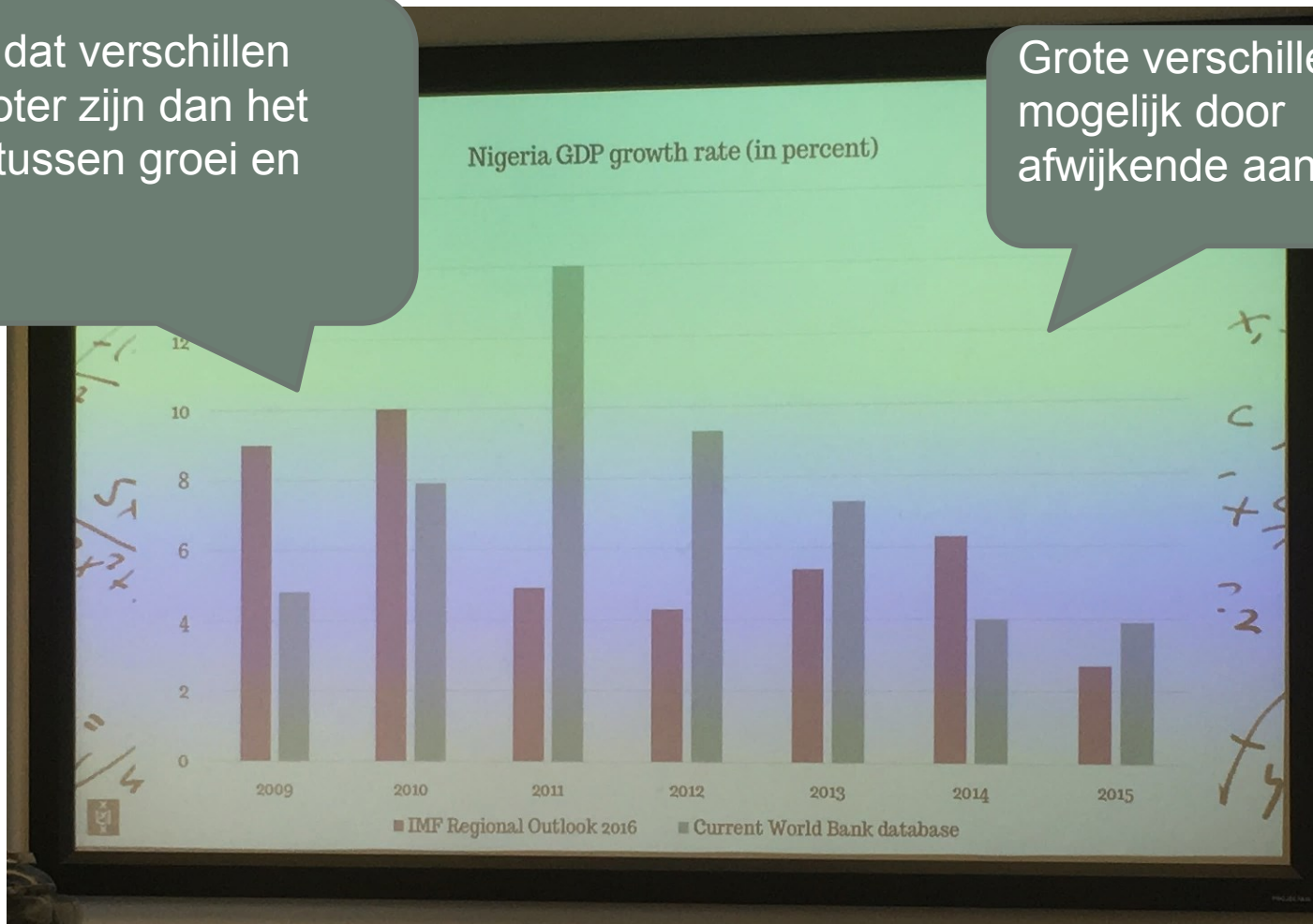

Goed begin: Monitor Brede Welvaart

Hoe goed meten we GDP?

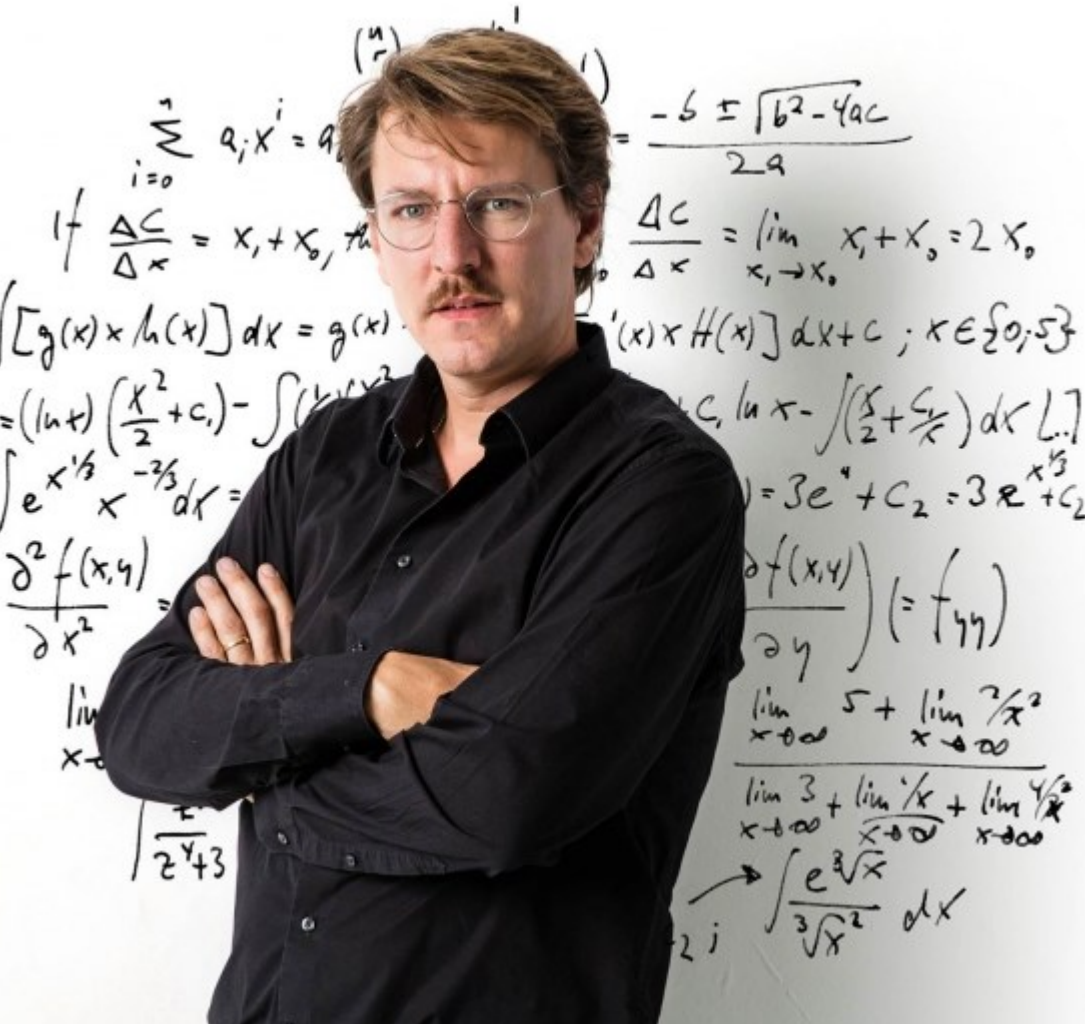
Merk op dat verschillen soms groter zijn dan het verschil tussen groei en krimp...

Grote verschillen zijn mogelijk door afwijkende aannames

(Foto uit presentatie Prof. Dr. Daniel Mügge)

Fickle Formulas

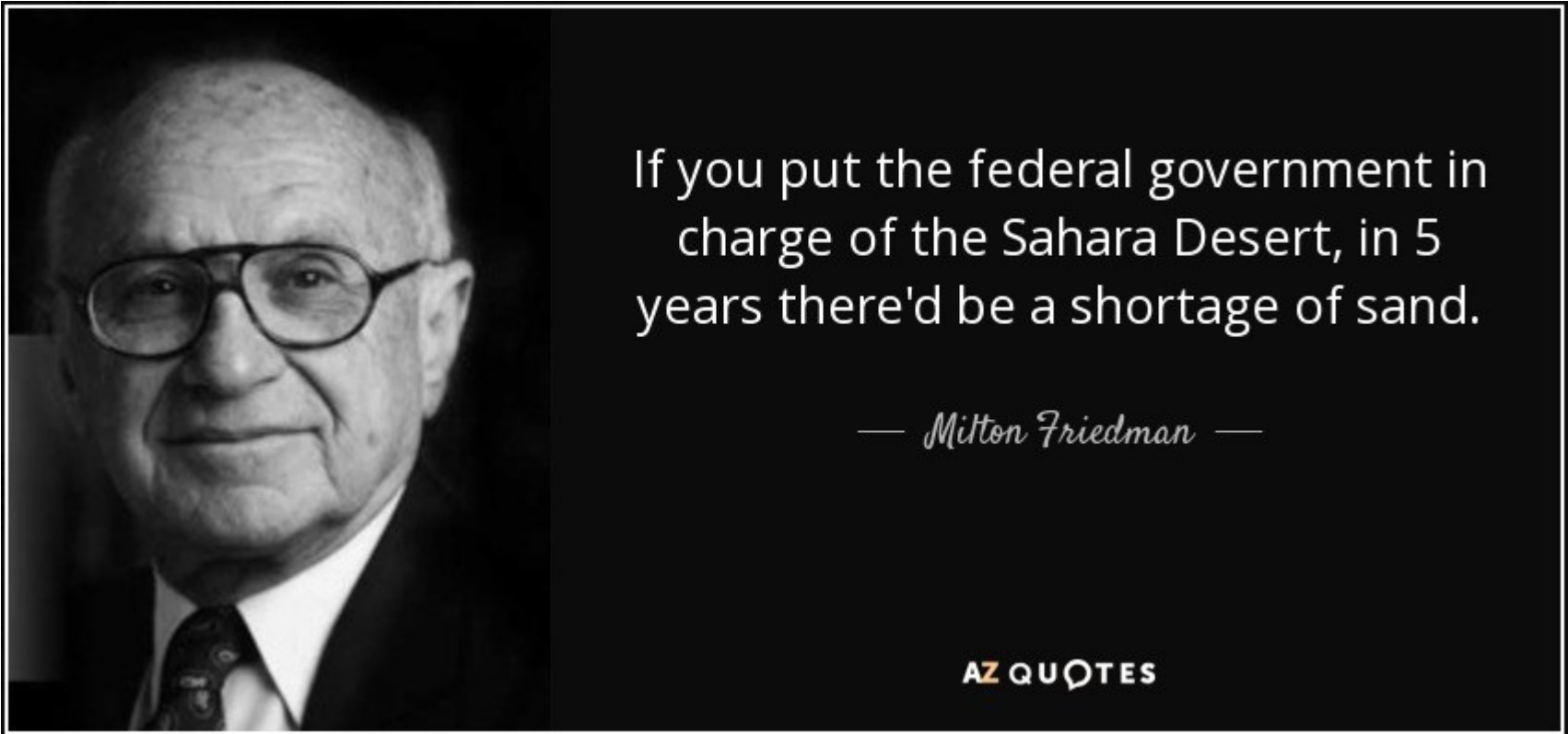

"Het BBP is veel bekritiseerd als een zeer gebrekkige maatstaf en in het slechtste geval een fundamenteel misleidende leidraad voor de menselijke ontwikkeling. Maar ook maatregelen van inflatie, betalingsbalansen en handel, en cijfers met betrekking tot werkloosheid, productiviteit of overheidsschuld verbergen onopgeloste en misschien onoplosbare problemen."
~ Prof. dr. Daniel Mügge

Slecht dashboard → slecht bestuur

Denken dat de markt vrij is ...

“De vrije markt is het beste af zonder enige regulering en komt door vraag en aanbod tot de beste oplossing voor alle problemen”

Vrije markt bestaat niet

Iedere markt heeft regels

De “vrije markt” in de EU heeft vele regels, afspraken en handelsakkoorden nodig om te kunnen functioneren.

De interne markt: algemene beginselen

 Download pdf-versie

De interne markt is een ruimte van welvaart en vrijheid, waar 500 miljoen Europeanen toegang hebben tot goederen, diensten, banen, zakelijke mogelijkheden en de culturele rijkdom van 28 lidstaten. Een onderzoek van de Commissie interne markt en consumentenbescherming (IMCO) getiteld „Contribution of the Internal Market and Consumer Protection to Growth” wijst op een aanzienlijk potentieel voor een beleid dat vrij verkeer van goederen, diensten, personen en kapitaal kan bevorderen teneinde het bbp (bruto binnenlands product) van de EU-28 te verhogen^[1]. Hoewel de totstandbrenging van een interne markt voortdurende inspanningen vergt, kan de verdere verdieping van de eengemaakte markt voor de consumenten en bedrijven in de EU aanzienlijke voordelen opleveren met een toename van het bbp van de EU-28 met 235 miljard EUR per jaar, als de resterende belemmeringen worden weggenomen. Het debat over de interne markt is door de Europese instellingen heropgestart met de mededeling over de Europa 2020-strategie, het Commissieverslag met als titel „Een nieuwe strategie voor de eengemaakte markt — ten dienste van de Europese economie en samenleving”, de mededeling „Akte voor de interne markt — Twaalf hefboomen voor het stimuleren van de groei en het versterken van het vertrouwen”, de mededeling „Akte voor de interne markt II — Samen werken aan nieuwe groei”, de mededeling „Strategie voor een digitale eengemaakte markt voor Europa”^[2], en een aantal resoluties van het Europees Parlement (waaronder de resolutie over het voltooiën van de digitale interne markt^[3], de resolutie over een concurrerende digitale interne markt — e-overheid als speerpunt^[4] en de resolutie over „Naar een akte voor een digitale interne markt”^[5]). Een van de meest veelbelovende gebieden waar vooruitgang kan worden geboekt, dat een grote uitdaging biedt, is de digitale interne markt. Het biedt nieuwe mogelijkheden om de economie te stimuleren (door e-handel), terwijl ook de administratieve rompslomp beperkt wordt (door e-bestuur en de digitalisering van overheidsdiensten). Op bepaalde gebieden blijken de bestaande regelingen en zakelijke praktijken echter achter te blijven bij de mogelijkheden die door de informatie- en communicatietechnologie worden gecreëerd.

Rechtsgrondslag

De artikelen 4, lid 2, onder a), en de artikelen 26, 27, 114 en 115 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Doelstellingen

Met de door het Verdrag van Rome in 1958 gestarte gemeenschappelijke markt werd beoogd de handelsbetrekkingen tussen de lidstaten te liberaliseren met het tweeledige doel de economische welvaart te doen toenemen en bij te dragen aan een „steeds hechter verband tussen de Europese volkeren”. Bij de Europese Akte van 1996 werd de interne markt als doelstelling in het EEG-Verdrag opgenomen en gedefinieerd als „een ruimte zonder binnengrenzen waarin het vrij verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal is gewaarborgd”. Nu het uitgangspunt voor de interne markt tot

GATT (1948-1994), 124 verdragen
WTO meer dan 400 in de laatste 20 jaar

Vrijheid van vestiging en vrij verrichten van diensten

Vrij verkeer van werknemers

Wederzijdse erkenning van diploma's

De alomtegenwoordige digitale interne markt

Betaalbare communicatie voor bedrijven en consumenten

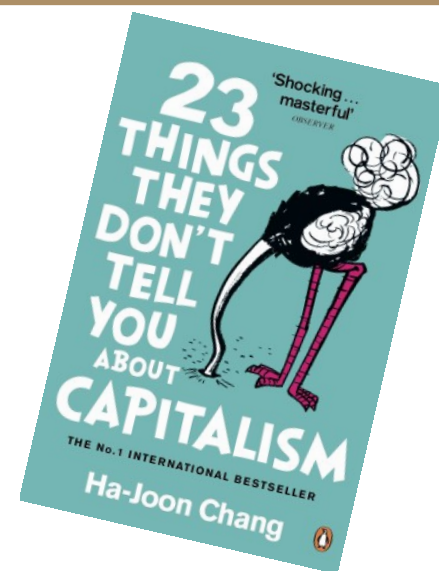
Interne energiemarkt

Overheidsopdrachten

Vennootschapsrecht

Intellectuele, industriële en commerciële eigendom

Detachering van werknemers

Extreem marktdenken: alles wordt markt

We kunnen de problemen in het systeem
niet goed meten: slecht dashboard

En wat geen markt is ...

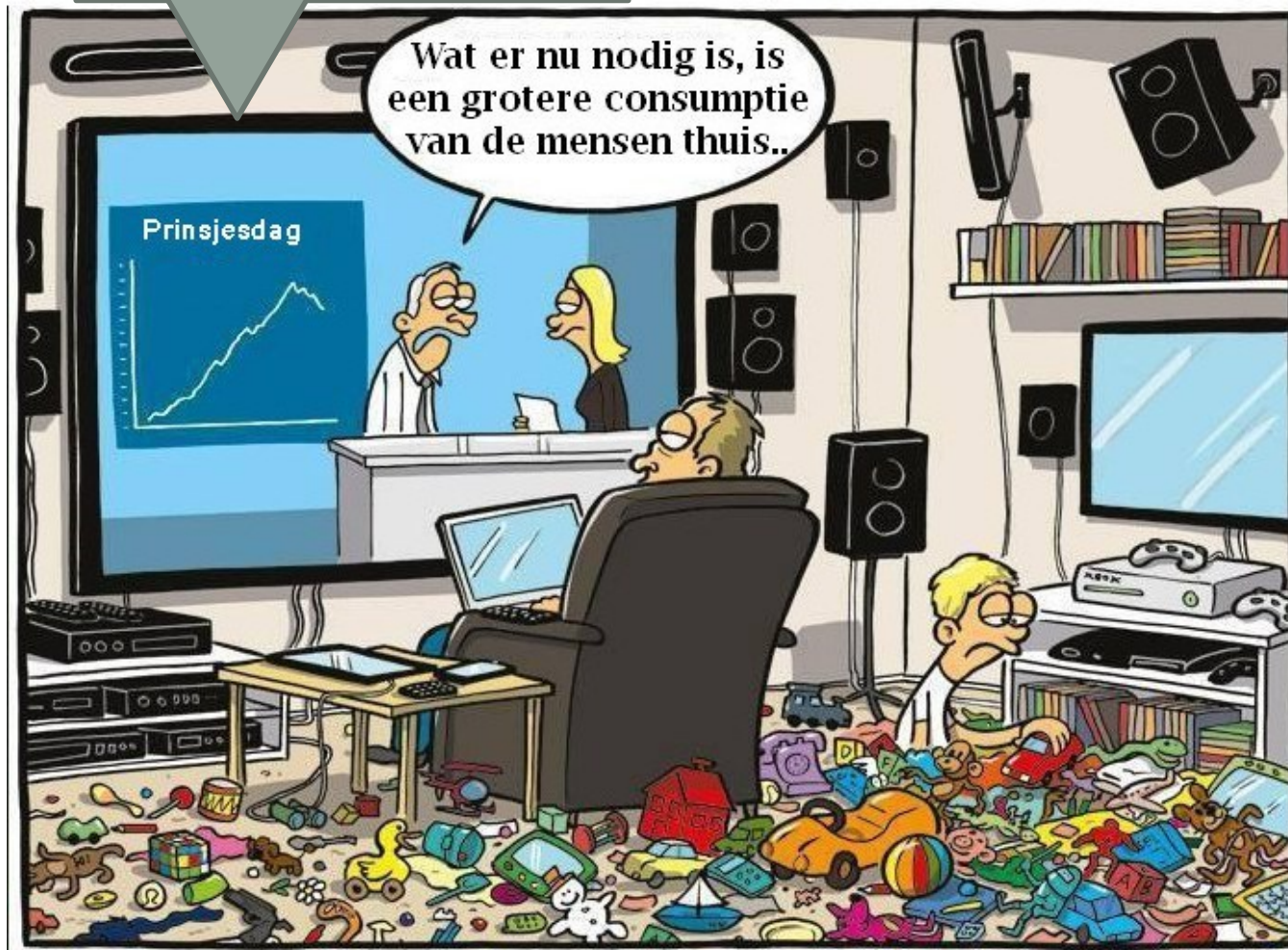
Externaliteit

En wat geen markt is

Internaliteit

Hoe dan?

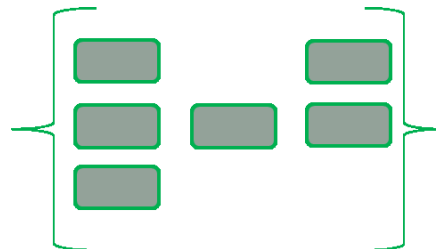
*“Als je me vraagt mee te gaan op reis,
vertel me dan niet eindeloos over het land dat ik achterlaat,
maar schets me waar je reis heen gaat.”*

Hoe dan wel?

- Macro-economische principes die rekening houden met Externaliteiten en Internaliteiten

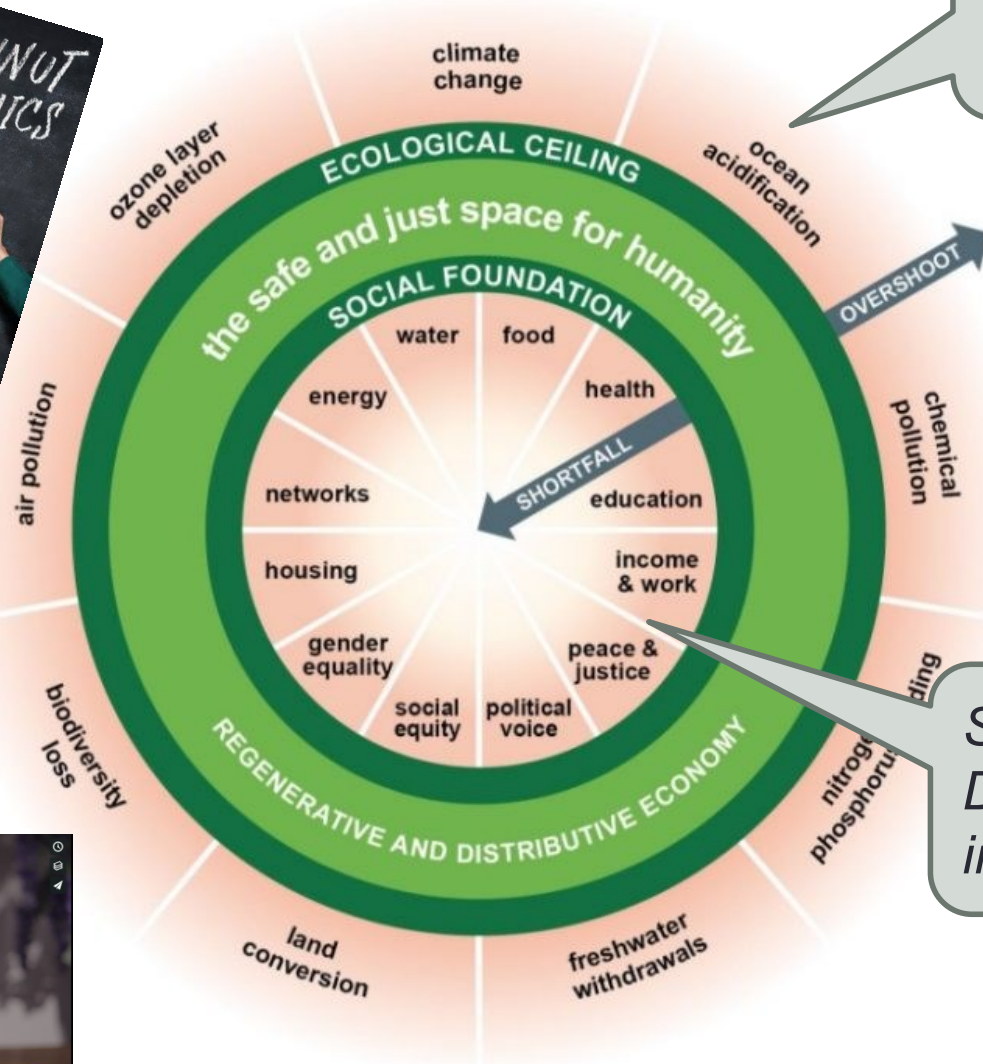
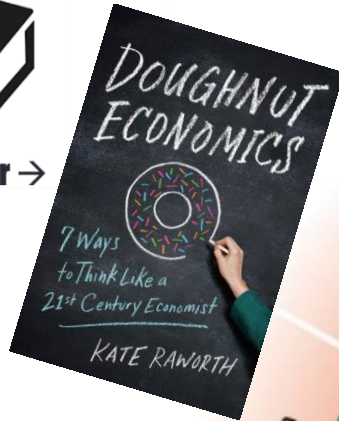
- Micro-economische principes die rekening houden met integrale benadering en bijvoorbeeld zoeken naar meervoudige waarden (*positieve* internaliteiten en externaliteiten)

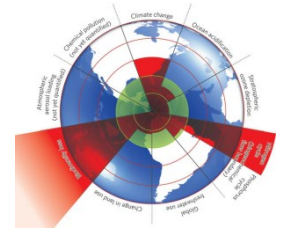
De "Doughnut"

Lees verder →

Negen
planeetgrenzen
(Rockström e.a.)

Sustainable
Development Goals
in 2015

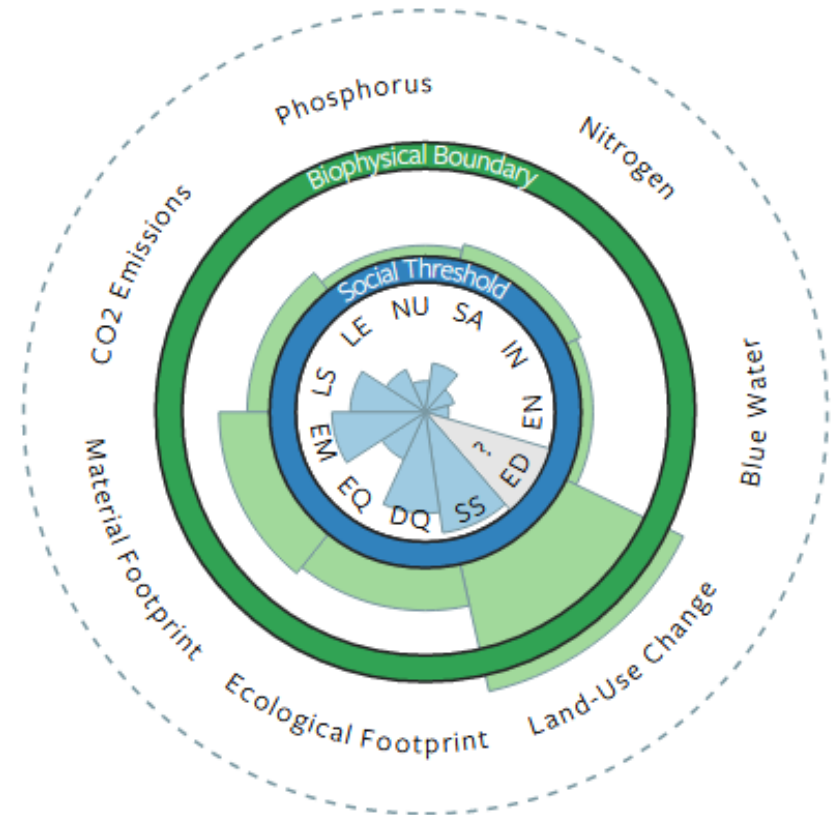
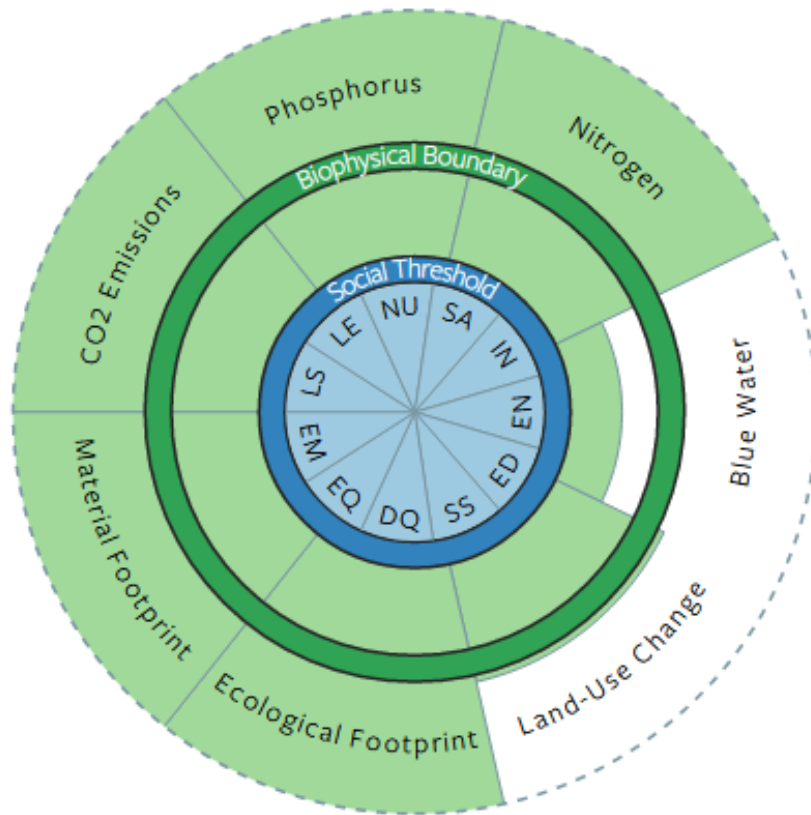

“Doughnut” als dashboard

Netherlands

Zambia

LS - Life Satisfaction	ED - Education
LE - Healthy Life Expect.	SS - Social Support
NU - Nutrition	DQ - Democratic Quality
SA - Sanitation	EQ - Equality
IN - Income	EM - Employment
EN - Access to Energy	

Meeting the needs of all within the means of the planet

Social Thresholds Achieved

Biophysical Boundaries Transgressed

Global Footprint Accounts

Germany, Japan, Netherlands, USA, France, UK, S. Korea, China, Viet Nam, Jordan, Algeria, Sri Lanka, B'desh, Indonesia, Pakistan, Colombia, Iran, Russia, Mexico, Turkey, South Africa, India, Lesotho, Swaziland, Philippines

Wat kun je lokaal met de Doughnut?

Als we even inzoomen op onze eigen omgeving...

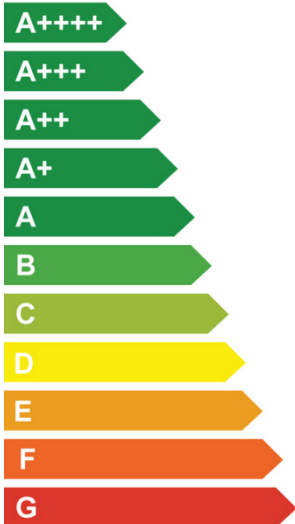

Common Good Balans (bedrijven & gemeenten)

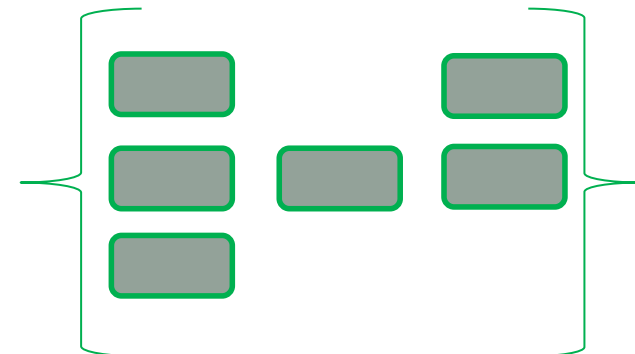
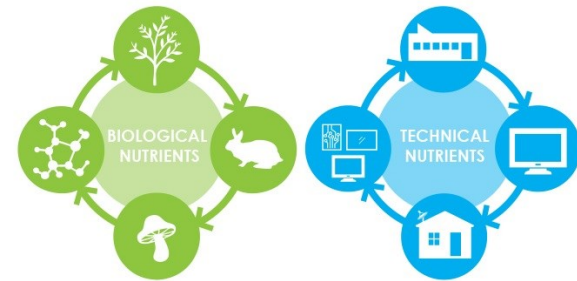
DE GEMENE-GOED MATRIX ^{*} 5.0

WAARDE	MENSELIJKE WAARDIGHEID	SOLIDARITEIT & SOCIALE RECHTVAARDIGHEID	ECOLOGISCHE DUURZAAMHEID	TRANSPARANTIE & MEDEZEGGENSCHAP
THEMA				
A: LEVERANCIERS	A1: Menselijke waardigheid in de toeleveringsketen	A2: Solidariteit en sociale rechtvaardigheid in de toeleveringsketen	A3: Ecologische duurzaamheid in de toeleveringsketen	A4: Transparantie en participatie in de toeleveringsketen
B: EIGENAREN, LEVERANCIERS VAN VERMOGEN & FINANCIËLE	B1: Ethische houding in relatie tot financiële middelen	B2: Sociale houding in relatie tot financiële middelen	B3: Gebruik van fondsen in relatie tot de omgeving	B4: Eigenaarschap en medezeggenschap
C: MEDEWERKERS	C1: Menselijke waardigheid op de werkvloer en kwaliteit van de werkplek	C2: Zelfbeschikking bij arbeidsovereenkomsten	C3: Milieuvriendelijk gedrag door de staf	C4: Medebeslissings-structuur en transparantie binnen het bedrijf
D: KLANTEN & ZAKENPARTNERS	D1: Ethische klantrelaties	D2: Samenwerking en solidariteit met zakenpartners	D3: Milieu-impact door gebruik en verwerking/verwijdering van producten en diensten	D4: Klantparticipatie en product transparantie
E: MAATSCHAPPELIJKE OMGEVING	E1: Zin en maatschappelijke impact van producten & diensten	E2: Bijdrage aan de gemeenschap	E3: Reductie van negatieve impact op het milieu	E4: Maatschappelijke medezeggenschap en transparantie

Micro-economische principes voor beter gebruik

- **Recycling** = hergebruik van grondstoffen en commons
- **C2C** = ontwerpen die zorgen dat grondstoffen en commons goed opnieuw te gebruiken zijn (én regel eigendom).
- **Meervoudige waarde** = zo goed/slim mogelijk gebruik van grondstoffen, producten, commons en ... mensen.

Meervoudige waarde

Drie micro-economische principes

1. Parallelschakeling

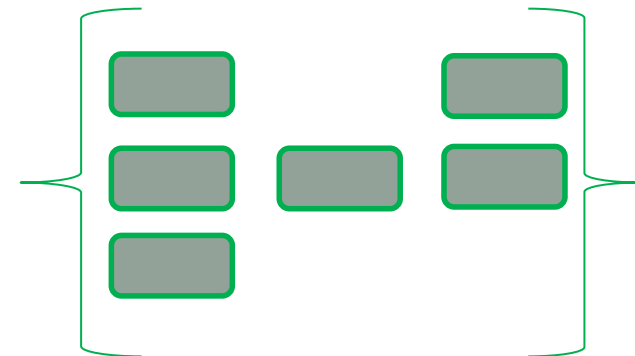
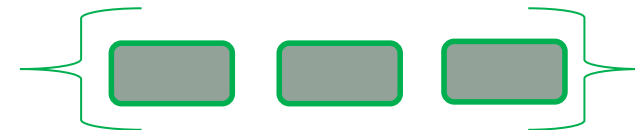
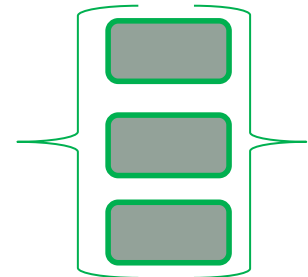
- Naschoolse opvang is gelijk teamsporten
- Groenbeheer is gelijk voedsel verbouwen

2. Serieschakeling

- Groenbeheer, biomassa produceren, energie opwekken, compost produceren
- Keukens op ROC in avonduren door sociaal restaurant

3. Gelijkschakeling

- Kantine voor sportvereniging, voor kinderopvang en voor huiswerkbegeleiding door mensen uit een re-integratieproject
- Huiswerkbegeleiding in een bejaardenhuis
- GGZ instelling verbouwt groente voor een Michelinster restaurant.

Kristalbad, wateropslag

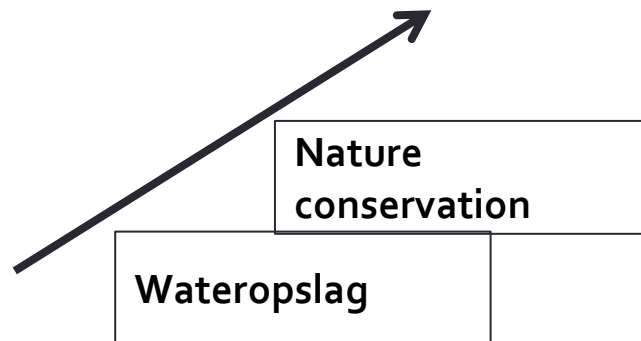
Kristalbad ligt tussen Enschede and Hengelo. Bij zware regen stroomt teveel water van Enschede naar Hengelo. Kristalbad is een wateropslag, ter voorkomen van overstromingen in Hengelo.

Wateropslag

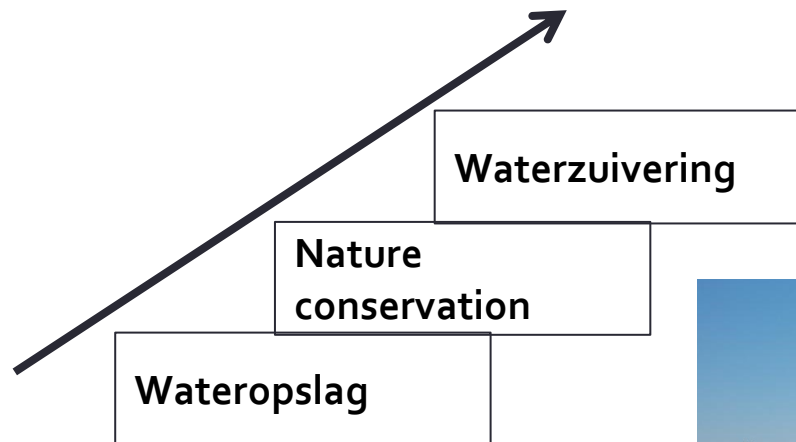
Kristalbad, beter ecosysteem

Een robuust ecosysteem verbetert de capaciteit van de wateropslag van het gebied en is op zichzelf een ecologische aanwinst in de regio (biodiversiteit en natuur)

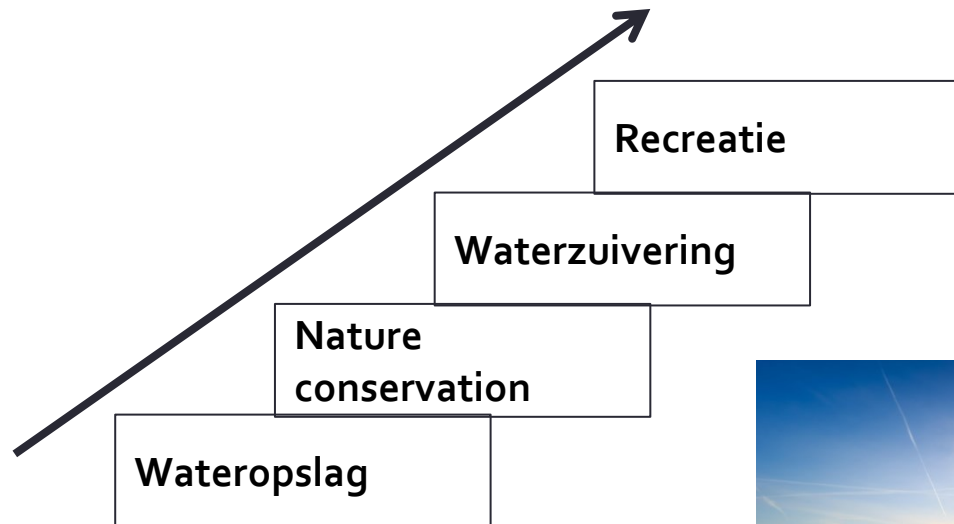
Kristalbad, waterzuivering

Het ecosysteem is in staat het water uit de omgeving (papierindustrie) te zuiveren

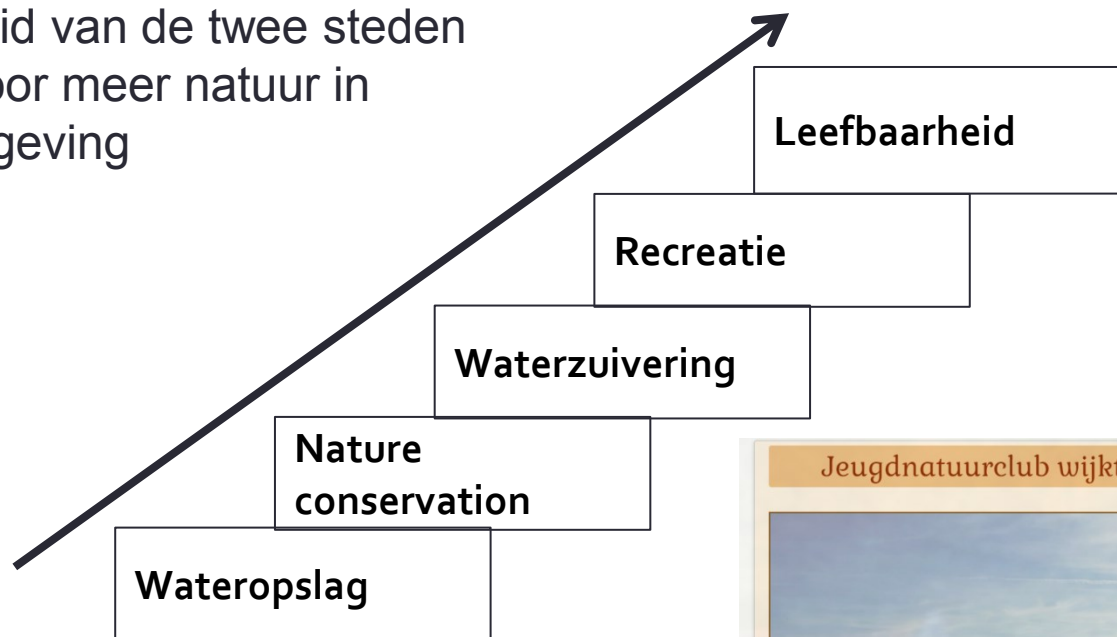
Kristalbad, recreatie

Er ontstaat ook ruimte voor recreatie in het gebied, bijvoorbeeld met de aanleg van een theehuis.

Kristalbad, leefbaarheid

De leefbaarheid van de twee steden
wordt beter door meer natuur in
de directe omgeving

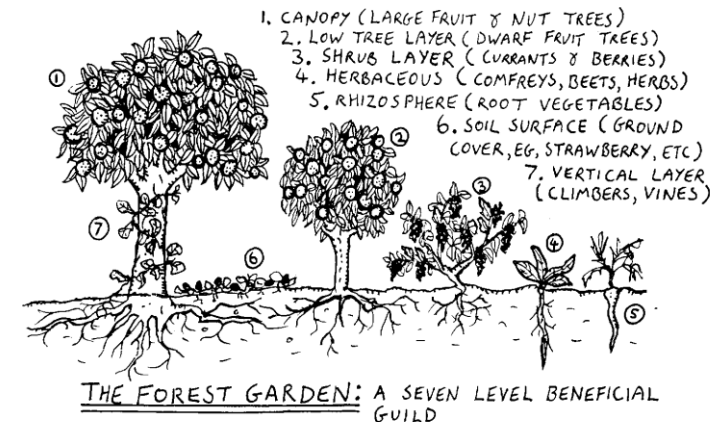
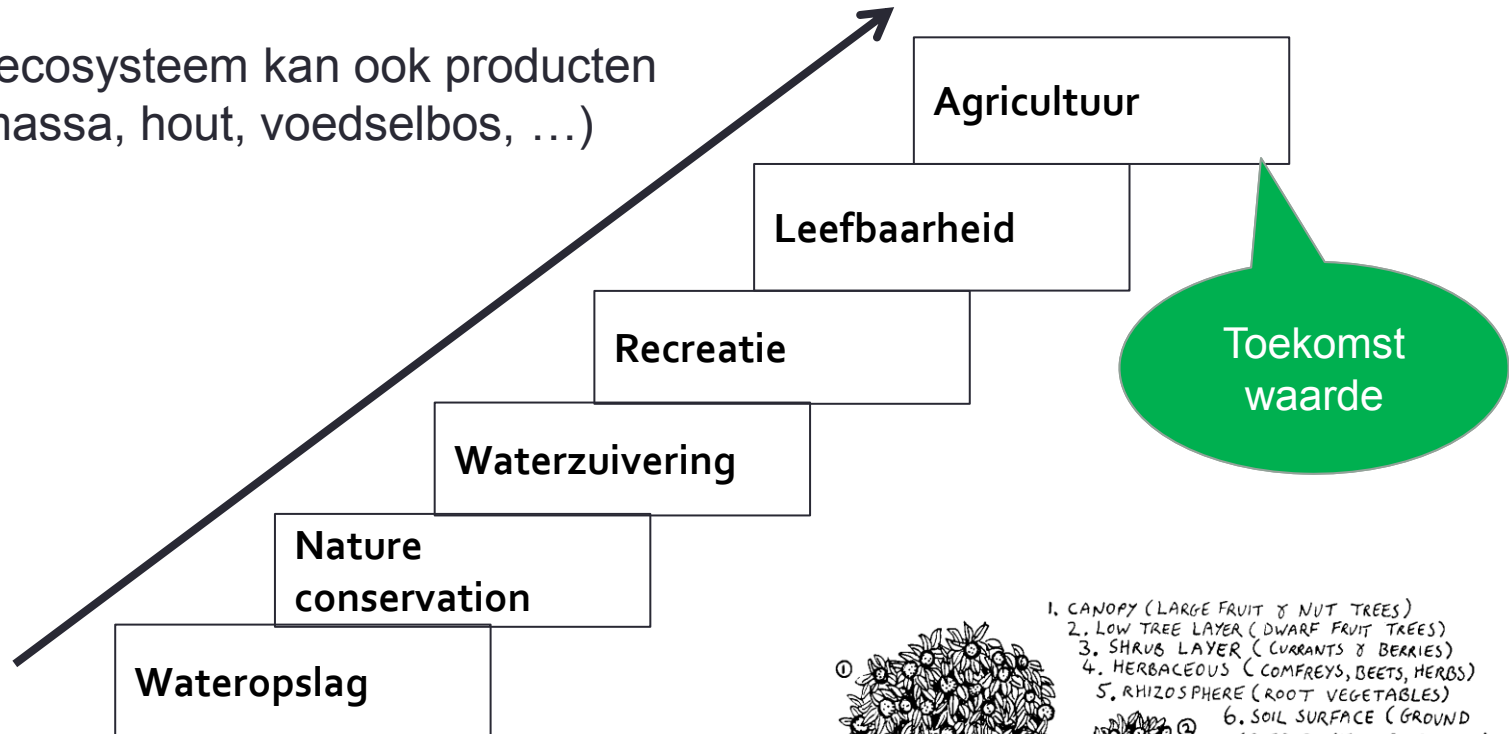
Jeugdnatuurclub kijkt uit naar Kristalbad

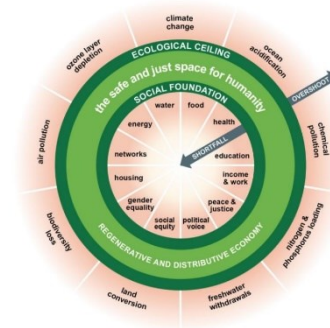
In de planning stond dat de Jeugdnatuurclub Ootmarsum een bezoek zou brengen aan het
kasteel van Steenbeek, maar de Houtdijk. Een uitdaging met het afsluiten van beschutting

Kristalbad, agricultuur

Een robuust ecosysteem kan ook producten leveren (biomassa, hout, voedselbos, ...)

Geïntegreerde Economie

Externaliteit of
Internaliteit

Externaliteit of
Internaliteit

Externaliteit of
Internaliteit

opportunity

opportunity

Zijn er nog vragen?

